

Piispainkokoukselle

Piispan vaalia koskevat tärkeimmät säännökset sisältyvät Suomen ortodoksisen kirkkojärjestyksen 64 §:ään. Kirkollishallituksen on tehtävä mainitun pykälän 1 momentin nojalla kirkolliskokoukselle esitys piispan vaalin toimittamisesta, *kun piispan tehtävä tulee avoimeksi*.

Arkkipiispan tehtävä tulee avoimeksi silloin, kun arkkipiispa kuolee tai eroaa tehtävästään. Arkkipiispan jäädessä eläkkeelle kirkollishallitus voi siis tehdä esityksen uuden arkkipiispan vaalin toimittamisesta vasta arkkipiispan jäätyä tosiasiallisesti eläkkeelle.

Tämä järjestys ilmenee paitsi edellä mainitusta kirkkojärjestyksen 64 §:stä myös kirkkolain 29 §:n säännöksestä, jossa todetaan, että *"arkkipiispan ollessa estynyt tai tehtävän ollessa avoinna sijaisena toimii virkaiältään vanhin hiippakunnan piispa"*. Voimassa oleva laki ortodoksisesta kirkosta on piispan valintaa koskevilta säännöksiltä yhteneväinen myös kanonisen lain periaatteiden kanssa. Kanonien ja yleisortodoksisen käytännön mukaan eroava arkkipiispa ei osallistu uuden arkkipiispan valintaan millään tavoin.

Edellä selostettu menettelyjärjestys on ollut myös kirkkomme käytäntö. Kirkollishallitus myönsi arkkipiispa Paavalille eron eläkkeelle jäämisen vuoksi 16.9.1987. Väliaikaisena arkkipiispan tehtävien hoitajana toimi metropoliitta Johannes. Uusi arkkipiispa valittiin lokakuussa 1987. Kirkollishallituksen kollegio myönsi arkkipiispa Johanekselle eron 1.10.2001 alkaen. Väliaikaisena arkkipiispan tehtävien hoitajan toimi metropoliitta Leo. Uusi arkkipiispa valittiin 25.10.2001.

Arkkipiispa Leo on viimeisimmän ilmoituksen mukaan aikeissa erota toimestaan 1.12.2024. Jos arkkipiispa Leo jää eläkkeelle kirkolliskokouksen kuluessa, kuten patriarkan ohjeistus edellyttää, minimivaatimus uuden arkkipiispan vaaliin liittyen on, että kirkkojärjestyksen 64 §n mukainen kirkollishallituksen ilmoitus annetaan, piispainkokous pidetään ja vaali toimitetaan joko marraskuun kirkolliskokouksessa ilman arkkipiispa Leoa tai jonakin myöhempänä ajankohtana kuitenkin niin, ettei nykyinen arkkipiispa enää osallistu näihin toimiin missään muodossa.

Koska arkkipiispan tehtävä ei ole vielä tullut avoimeksi, piispainkokous ei ole tässä vaiheessa toimivaltainen käsittelemään uuden arkkipiispan valintaan liittyviä asioita millään tavoin.

Metropoliitta Arseni